SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 61. JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, MARCH 31, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 31-го БЕРЕЗНЯ 1988 Ч. 61. РІК. XCV.

М. РУДЕНКО ОЧОЛЮЄ ЗП УГГ

Ню Йорк (ЗГ УГГ). — Із нещодавно одержаного звернення Української Гельсінкської Групи (УГГ) стало відомо про відновлення в нових умовах діяльности групи, що в останні роки була майже цілком паралізована через жорстокі репресії.

В оновленому складі УГГ названо 19 оголошених членів, на чолі з визначним українським правозахисником Левком Лук'яненком. Для координування роботи групи і вирішення оперативних питань створено Виконавчий Комітет у складі трьох робочих секретарів, що ними до Загальних зборів групи (до липня ц.р.) призначено Михайла Гориня, Зиновія Красівського і Вячеслава Чорновола. Друкованим органом групи є журнал „Український Вісник", що після 15-річної вимушеної перерви почав виходити від серпня 1987 року. Українська Гельсінкська Група, зокрема, заявляє:

„Закордонне Представництво Української Гельсінгської Групи (Микола Руденко, Леонід Плющ, Надія Світлична) представляє групу в Міжнародній гельсінкській федерації, перед урядами, парляментами, громадськими організаціями країн-учасниць Гельсінкських угод ; у всіх принципових питаннях свої дії координує з основним складом групи в Україні (через її виконавчий комітет)".

М. Руденко

Виходячи з цього, Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи (ЗП УГГ) вважає своїм обов'язком активізувати свою діяльність у вільному світі, що останнім часом значно згорнулася через хворобу і смерть засновника і керівника представництва генерала Петра Г. Григоренка. 22-го березня 1988 року в Ню Йорку відбулася зустріч Організаційного комітету ЗП УГГ у складі Л. Плюща, М. Руденка і Н. Світличної. Під час наради було вирішено:

• Намагатися всебічно підтримувати благородну діяльність членів Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод. Напрямні

(Закінчення на стор. 3)

УНСОЮЗ СТРЕМИТЬ ДО ПОШИРЕННЯ БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Джерзі Сити, Н.Дж. — Посилення і поширення братської діяльности серед свого членства та в українській громаді ЗСА і Канади взагалі, було головною темою звичайного засідання Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, що відбулись тут в Головній Канцелярії в суботу, 19-го березня ц.р.

У нарадах взяли участь всі члени Екзекутиви і головний предсідник д-р Іван Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади мгр Іван Геврик, заступник головного предсідника Гльорія Пашен головний секретар Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук, Головну Контрольну Комісію репрезентував її голова адв. Нестор Олесницький.

Беручи до уваги деякі пильні справи, д-р І. Флис запропонував дещо відмінний від традиційно-стандартних порядок нарад, який з малими змінами присутні прийняли.

У короткому фінансовому звіті головний касир У. Дячук подала плян інвестицій, який затверджено і відтак поінформувала, що в минулому році майно УНСоюзу зросло на 3.3 міл. дол. до загальної суми 60.5 міл. дол. Із загальних дотацій на різні громадські цілі У. Дячук подала: 114,000 дол. у формі стипендій для студіюючої молоді, на різні громадські організації і установи — 81,900 дол., на Фундацію Енциклопедії України — 10,000 дол. (із 50,000 дол. задекльярованих) на закінчення праці Конгресової комісії голоду — 30,000 дол., на Гарвардський Проєкт — 50,000 дол. (із задеклярованих 150,000 дол.) . на Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні — 11,000 дол. (проєкт „Писанка" — 5,000 дол.), на СКВУ — 5,000 дол., що дало загальну суму 295,000 дол.

Відтак д-р І. Флис відкрив дискусію про поширення братської діяльности УНСоюзу, перейшовши сумарично обширний звіт координатора братської діяльности Андрія Воробця.

Учасники нарад були однозгідні в тому, що братська діяльність є конечна з уваги на статус УНСоюзу, його ідейні заложення, його статутові зобов'язання і напрямні, як теж і на потреби в громаді, які існують, хоч змінюються формою і змістом з бігом часу. Дискутанти, консультуючись статуту і прецедентів, старались встановити рамки братської діяльности та певну ідеологічну підбудівлю, які повинні визначувати потреби, методи і напрямні праці.

(Закінчення на стор. 4)

Єреван, мертве місто, — кажуть дисиденти

Москва. — Інформації, які надходять до Москви із Закавказзя, звичайно суперечні, — кажуть закордонні кореспонденти, які особливо цікавляться подіями у Вірменії й Азербаджані. Згідно з офіційними повідомленнями, які кореспонденти отримують кожний другий день в міністерстві закордонних справ під час зустрічі з представником міністерства Ґеннадієм І. Герасімовим, там, тобто у Вірменії і Азербайджані, відносини нормалізуються і панує відносний спокій. Заповіджені місцевими націоналістами демонстрації в минулому кінці тижня не відбулись, жадних протестних акцій не було, тобто влада поробила усі заходи, щоб вони не відбулися.

Але чи так воно є? У п'ятницю, 25-го березня ц.р., із Москви у Єреван вибрався був один із правозахисників Александер Огородніков. Але влада, а зглядно КҐБ, попередила місцеві органи про приїзд Огороднікова і як тільки він прибув на летовище в Єреван, міліція притримала його, а потім після короткої розмови, посадила на інший літак, що летів до Москви і відправила в такий спосіб „непрошеного гостя" з Вірменії. А. Огородніков, який втримує широкий телефонічний зв'язок з дисидентами в Єревані, заявив журналістам під час короткої з ними зустрічі і неуспішної поїздки до Вірменії, що Єреван „мертве місто".

Про зустріч кореспондентів з Огородніковим пише кореспондентка агентства Ассошіейтед Пресс Керол Вілліямс. „Все, що ви можете побачити на вулицях Єревану — це військові панцерні авта, вояків з автоматичною зброєю, які групами проходжуються містом, поліційні барикади і застрашених людей, що тільки у визначеній годині появляються на вулицях", — заявив Огородніков кореспондентам.

Член редакційної колегії півофіційного журналу „Ґласность" Андрей Бавицький додав, що до Єревану введено понад 60,000 совєтських вояків (це три дивізії) і скріплені відділи міліції. Над містом постійно літають військові гелікоптери ,а міліціонери проходжуюься з вишколеними для боротьби з більшою товпою собаками. Крім того в Єревані відбулись численні арешти активістів, яких посадили до тюрми потаємно і допитують у справі відбутих і заповіджених демонстрацій. Між Москвою і Єреваном курсують члени ЦК КПСС і Політбюра із спеціяльними завданнями.

Не називаючи джерела, Бавицький повідомив, що до столиці Нагірно-Карабахської області також введено понад 10,000 вояків і міліціонерів.

К. Вілліямс додатково інформує, що совєтська газета „Труд", орган совєтських профспілок, намагається заспокоювати росіян, що „підігріта націоналістами атмосфера у Вірменії й Азербайджані не загрожує поширенням на інші республіки".

Пристрасті в обидвох республіках і у Прибалтиці не притихають. Совєтські джерела інформують про нові вибухи пристрастей в Латвії, Естонії і Литві. Прибалтійці протестували проти насильної депортації їхніх земляків совєтським режимом в 1940-41 роках. Агентство ТАСС інформує, що демонстрації були спокійні, але кілька сотень „націоналістично настроєних литовців" намагалися спровокувати зудар з міліцією і викрикували провокативні гасла. Дев'ять осіб були заарештовані присутніми каґебістами і вони будуть покарані за порушення правопорядку.

ЧИСЛО ПРЕТЕНДЕНТІВ НА ПРЕЗИДЕНТА СКОРОЧУЄТЬСЯ

Вашінгтон. Передвибори і кокуси в багатьох, зокрема більших стейтах, відібрали охоту деяким претендентам на президента ЗСА, продовжувати далі коштовну і клопітливу кампанію і вони вирішили відтягнути свої кандидатури. Першим, після правиборів у Мишигені, зрезигнував конгресмен демократ Ричард Гепгарт, у вівторок, 29-го березня, уступив, обіцяючи підтримувати кандидатуру на президента Джорджа Буша, сенатор Роберт Дол, за ним напевно підуть інші, які „тягнуться у хвості" передвиборчої кампанії, зокрема сенатор з Ілліной Пол Саймон, а може навіть сенатор Алберт Гор з Теннесі, який ще воліє почекати до 19-го квітня, тобто до дня правиборів в нюйоркському стейті. Сен. А. Гора підтримує до певної міри губернатор нюйоркського стейту Маріо Квомо і посадник міста-великана Едвард Кач.

Очевидно, своєю резигнацією і зголошенням на передвибори до Сенату Р. Дол прочистив шлях для Дж. Буша, який напевно здобуде номінацію Республіканської партії в липні цього року.

У демократичному таборі „на самій горі" опинився контроверсійний і небезпечний навіть для американської демократичної, але антикомуністичної системи, негритянський проповідник Джессі Джексон, спричинив ши своєю перемогою у Мишигені чимало клопотів для керівників Демократичної партії і виборчого комітету. Правда, Майк Дукакіс виграв великою більшістю голосів у стейті Коннектикат, але перед цими двома передовими кандидатами є ще правибори у великих стейтах Ню Йорк і Каліфорнія з великою кількістю негритянського населення, але також чималою кількістю грецьких і жидівських виборців, які, наприклад, у Ню Йорку, можуть перерішити вислід правиборів в користь М. Дукакіса.

Існують усі признаки, що також колишній євангелицький проповідник Пет Робертсон, одинокий ще республіканець на листі передвиборів крім Буша, також плянує зняти свою кандидатуру з огляду на безнадійність дальшої підтримки його кандидатури. В результаті з усіх шістьох республіканських кандидатів, залишається тільки Дж. Буш, який зумів зорганізувати для себе перемогу 8-го (супертюсдей) і від того дня скристалізувались фронти на передвиборчому фронті у республіканців.

Політичні спостерігачі кажуть, що, на жаль, не так маються справи у демократів. Не йдеться навіть про кількість здобутих делегатів кандидатами М. Дукакіса і Дж. Джексона, а радше про можливість розколу в Демократичній партії у зв'язку з „переможним походом" Джексона, який, маючи до диспозиції велику кількість делегатів, зможе подиктувати багато речей, які не конче допоможуть демократам виграти президентські вибори. Якщо йдеться про кількість делегатів то найбільше має Дж. Джексон 638, М. Дукакіс — 637, А. Гор 368 ,П. Саймон 165 і нездецидованих 4,163. У республіканців: Дж. Буш 813, П. Робертсон 17 і нездецидованих 266. Для номінації потрібно 1,139 делегатів, у демократів 2,082 делегати.

Л. Шанта відкрила самостійну виставку

Торонто. — Тут в приміщеннях Ґалерії мистецької ради Північного Йорку на другому поверсі, 7 Ідітвейл Драйв, відбувається виставка картин молодої та надійної мисткині Людмили Шанти від середи, 30-го березня ц.р. до неділі 17-го квітня ц.р. Відкриття виставки відбудеться у вівторок, 5-го квітня ц.р. від год. 5-ої до 9-ої вечора.

Людмила Шанта відома українській громаді Торонто, як активна молода членка та активістка, зокрема на мистецько-музичному відтинку. Вона грає та навчає гри на бандурі, є учителькою культури та історії українського мистецтва на курсах українознавства ім. Цьопи Паліїв в Етобіко, була учасницею спільної виставки сімох студентів та градуантів Онтарійського коледжу мистецтва, приготовила для 5-го Конгресу СФУЖО, що відбувся в Торонто в листопаді 1987 року дитячу виставку „Конкурс слова і малюнку" з нагоди 1000-ліття Християнства в Україні.

Ґалерія відкрита: понеділок-п'ятниця год. 8:30 ранку до 5:30 по полудні, а в суботу 16-го і неділю, 17-го квітня, від год. 1-ої до 5-ої по полудні.

Відбулись Загальні збори Округи УНС у Вунсакет

Вунсакет, Р.І. — У неділю, 5-го березня ц.р., о год. 1-ій по полудні тут у приміщенні української православної церкви св. Миколая відбулись Загальні збори відділів Українського Народного Союзу Округи Вунсакет в Ровд Айленд з участю представників від 18-ох відділів.

Збори відкрив, вітаючи усіх присутніх, голова Леон Ґардінк, а Теодор Клован прочитав порядок нарад, який був прийнятий без змін. При тому усі присутні погодились, щоб Загальними зборами керував голова Округи Л. Ґардінк, який дав свою згоду і як перший звітодавець дав короткий огляд праці Округи, підкресливши зокрема організаційну працю, тобто придбання 19-ох нових членів на усіх призначених 20. Таким чином Округа виповнила накладену на неї квоту на 95 відсотків.

Після короткого звіту голови, присутні обрали Управу Округи у складі: Л. Ґардінк, голова, Михайло Попович, перший заступник, Алік Худолій, другий заступник, Джанет Барделл касир, Теодор Клован, секретар англійської мови, Галина Тренклер, секретар української мови. До Контрольної комісії увійшли: Я. Лаба, Т. Василик ,А. Кунь.

Л. Ґардінк привітав присутнього на зборах головного предсідника УНС д-ра Івана О. Флиса, який склав гратуляції і побажання для нововибраної Управи, поінформувавши при тому зібраних представників відділів про нові кляси забезпечення прийняті у вересні 1987 року, звертаючи увагу на дешеві грамоти, для дітей і дорослих, термінові грамоти П-23 до 23-го року життя ,дуже дешеві, з вкладкою 7.50 долярів річно за перших 5,000 долярів забезпечення і 5 долярів за кожних чергових 5,000 забезпечення.

Головний предсідник згадав по черзі про всі інші корисні грамоти, що їх тепер можна набути в УНС, зокрема грамоту для старших від 60-го до 65-го року життя (АРТ), яка кожного року дещо зростає, як зростає вік забезпеченого, і на так звану мортґеджову полісу, вкладки якої залишаються все ті самі, але меншає сума забезпечення.

Д-р І. Флис висловив при-

(Закінчення на стор. 4)

ВЛАДИКА АНТОНІЙ ВІДВІДАЄ КАТЕДРУ СВ. ТРОЙЦІ

Ню Йорк. — На завершення днів Великого посту владика Антоній, на запрошення настоятеля о. Константина Калиновського, у Вербну Неділю, 3-го квітня ц.р. відвідає парафію та спільно з всіми парафіянами возвеличить Господа. в цей празник.

УКРАЇНСЬКІ ПИСАНКИ І ІКОНИ ЗАЧАРУВАЛИ КАПІТОЛЬ

Вашінгтон. — Американський сенатор Деннис ДеКонсіні, демократ з Арізони, та конгресмен Вілліям Ліпінскі, демократ з Ілліной, відбули пресову конференцію у понеділок, 21-го березня ц.р., в справі їхньої резолюції, яка обвинувачує Совєтський Союз у винищуванні релігійної свободи в Україні, а також апелює до Уряду ЗСА не брати офіційної участи у будь-яких урядових святкуваннях Тисячоліття Християнства в Совєтському Союзі.

Спонзорована ними резолюція має за завдання відмітити в Конґресі ЗСА та серед членів-законодавців Тисячоліття Християнства, яке 1000 років тому прийняв князь Володимир, як офіційну релігію для свого народу і країни в Києві, тодішній столиці Київської Руси, а тепер столиці України.

На пресовій конференції, що відбулася о год. 12-ій вполудне у будинку ім. Русселла, сенатор Д. ДеКонсіні при співучасті конґресмена В. Ліпінского висловили свою щиру втіху, що мають шану бути присутніми та брати участь у відкритті виставки українських ікон і писанок, яку влаштував Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні, відмічуючи цю монументальну подію прийняття християнства.

Сен. Д. ДеКонсіні (зліва) і конґресмен Вілліям Ліпінскі подивляють подаровані їм писанки дітьми Ларисою Смит і Віктором Сульжинським в присутності судді Б. Футея.

Обидва законодавці говорили про значіння 1000-ліття Християнства в Україні і для інших етнічних груп, але для українців цей ювілей має особливе значіння ще й тим, що в Україні його святкувати не дозволяється, натомість така світова потуга як Совєтський Союз веде сильну, коштовну та широку кампанію про святкування „Російського 1000-ліття". Для прикладу конґресмен В. Ліпінскі навів недавню статтю, що появилася в газеті „Вашінґтон Пост" про „Російське 1000-ліття", додаючи, що він і сен. ДеКонсіні вислали листа до головного редактора з критикою історичних неточностей у цій статті.

Продовжуючи свою бесіду з нагоди відкриття виставки, конґресмен В. Ліпінскі сказав, що „це є неймовірно важливим, щоб цю резолюцію схвалив Конґрес ЗСА саме в цей ювілейний рік Тисячоліття, бо ми мусимо усвідомити громадянство і наш Уряд про справжнє значіння цього Тисячоліття". Про важливість поінформування свого оточення та американського суспільства в загальному конґресмен В. Ліпінскі підкреслював кількакратно, бо в іншому ви-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ПОЛІЦІЯ У ЗАХІДНІЙ Німеччині і Швайцарії заарештували групу осіб, які співпрацювали із совєтською розвідкою. Працівники державної служби безпеки заарештували у різних частинах ФРН 10 запідозрених у шпигунстві осіб, а під поліційним наглядом є ще інших 14 співробітників КҐБ. Шпигунська сітка діяла дуже засекречено, бо як виявило поліційне слідство, одні про одних не знали і не були поінформовані у якій ділянці працювали інші. В більшості КҐБ вербував шпигунів серед студентів університетів, або втягав їх до співпраці на рекомендацію місцевої комунітичної партії. Федеральний прокуратор Західньої Німеччини Курт Ребман назвав цю поліційну акцію „блискучою перемогою поліції в боротьбі проти совєтського шпигунства". В тому ж дусі говорив з кореспондентами також міністер внутрішніх справ Фрідріх Ціммерман. Подібні акції поліції проти совєтських шпигунів відбулися у Швайцарії.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує з Београду в Юґославії, що сербські письменники на своєму з'їзді категорично висловились за демократичною системою і проти однопартійного керівництва, не називаючи по імені комуністичної партії, яка досі керує державою. „Якщо комуністи дійсно мають найкращу державну програму, то вони не повинні боятися конкуренції інших політичних партій у вільних виборах", — пише сербська газета „Борба". Газета „Політика Експресс" повідомила, що більшість письменників-комуністів голосували проти цієї резолюції, яка, однак, була прийнята більшістю голосів. На думку згаданої газети, „резолюція", так як вона була сформульована, є антикомуністичною і небезпечною для Юґославії". У прийнятій резолюції письменники Сербії закликають теперішнє керівництво покликати до життя спеціяльну комісію для перегляду прийнятої в 1974 році конституції.

З НЮ ДЕЛІ В ІНДІЇ інформують, що 15 тибетців, втікачів з-під комуністичного режиму в Тибеті, припинили на рекомендацію лікарів, кількаденну голодівку, якою вони протестували проти окупації їхньої країни військами Китайської Народної Республіки. Вони також домагалися, щоб Пекін допустив до Тибету міжнародну комісію Організації Об'єднаних Націй, яка на місці перевела б опити серед місцевого населення.

У ВІДНІ, АВСТРІЯ, ЗАКІНЧИЛАСЬ чергова фаза конференції безпеки і співробітництва в Европі, яка мала за завдання переглянути чи усі держави сигнатори Гельсінкських угод придержуються її постанов. Як відомо, Віденська конференція розпочала свою працю ще в листопаді 1986 року і з перервами триватиме ще невідомо до якого часу. За кілька тижнів делеґати 35-ох країн Европи, ЗСА і Канади зберуться знову. Тим разом головними справами буде проблема нуклеарного роззброєння, але голова американської делеґації Воррен Зіммерман заявив, що права людини все одно стоятимуть на першому місці. „Ми не зробили жадного кроку вперед в напрямі ліквідації дискримінації і пошанування прав людини", — заявив Зіммерман кореспондентам в Бонні. На його думку СССР взагалі хоче усунути з програми конференції тему прав людини.

Ситуація навколо Е. Міза ускладнюється

Вашінгтон. — У вівторок 29-го березня ц.р. зрезигнували зі своїх постів заступник головного прокуратора Арнолд Бернс, асистент головного прокуратора Вілліям Велд, який провадить кримінальний відділ, і чотири інші високі урядники у бюрі головного прокуратора. Хоча виразно вони не заявили які причини їхньої резигнації, але загально відомо, що вони не погоджуються із дальшою присутністю на пості головного прокуратора Едвина Міза.

В. Велд виразно заявив, що цілий департамент головного прокуратора стратив добру репутацію у наслідок інвестигації Міза за зловживання.

Тепер ідуть дальші інвестиґації над ролею Е. Міза у пропонованому нафтовому проводі з Іраку, що мав коштувати 1 більйон долярів, і у ролі Е. Міза у скандалі з корпорацією Ведтек.

Помимо цих двох дуже неприємних справ, Білий Дім, як заявив Говард Бейкер, не думає натискати на Е. Міза, щоб він резиґнував зі свого посту, хоча окремо делеговані члени інвестиґаційної комісії під проводом Джеймса МекКея стараються устійнити чи Е. Міз отримав нелеґальний хабар за підтримку проєкту іракської нафтової лінії, яку ніколи не побудовано.

Виявляється, що інші члени бюра головного прокуратора також розглядають можливість резигнації і це поставить Е. Міза у дуже складне становище.

Президент Р. Реґен прийняв „з жалем" резигнацію найближчих співробітників Е. Міза, але рівночасно заявив, що має повне довір'я до головного прокуратора ,а резигнацію його співробітників не уважає поважним потягненням, яке б мало викликати дальші ускладнення, зокрема тепер, так коротко перед закінченням його каденції як президента.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ЧЕРЕЗ свою амбасаду уряд Ізраїля заявив, що дає свою згоду на співпрацю з спеціяльним прокуратором Іран-контра афери. Ізраїль передасть прокураторові Лоренсові Волшові всі документи, які відносяться до цієї справи.

СПРОВОКОВАНІ ОГОЛОШЕННЯМ летунської лінії „Контінентал", де оголошувалося, що коли хтось не хоче платити федеральних податків, то пропонується виїхати за кордон „перед 15-им квітня...", Податковий уряд вирішив елімінувати цей викрут, що досі давав можливість відкладати плачення податку на два місяці. Податковий уряд елімінував це, довідавшись, що може перевести таку інтерпретацію закону без апробати Конґресу.

У ВАШІНҐТОНІ ПРОВІДНИКИ Демократичної партії застановляються над проблемою, яка їх всіх несподівано заскочила — це перемога кандидата на президентську номінацію негра Джессі Джексона. Провідні партійні діячі побоюються, що це може створити розкол в партії. Ці білі з демократів, що є проти кандидатури Джексона не знають як протиставитись, щоб не створити враження расистів і щоби не обернути проти себе тих молодих білих активісктів, яким імпонує Джексон.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City, N J 07303

Успіх показу сили

Коли в половині цього місяця президент Реґен вислав до Гондурасу 3,200 вояків, які висадились на тамошньому летовищі, злітаючи з парашутами із літаків, то ,,пісніки" в цілій Америці заворушились.

Совєтська аґентура в Америці така розгалужена й орудує такими фондами, що це була для неї іграшка зорганізувати з оцих ,,пісніків" вуличні демонстрації у різних містах Америки. Одна така демонстрація відбулася на ,,Давнтавні" Ню Йорку і це було гідне спожаління видовище: яких 20 недоліткiв, хлопців і дівчат, несли два транспаранти з написом ,,Реґен — геть із Центральної Америки" і раз-у-раз це гасло викрикували. Люди дивилися і здвигали раменами. Карикатура політичної демонстрації. У самій Центральній Америці прилет американського війська прийнято зовсім інакше. В самому Гондурасі прийнято це, як наочний доказ американської приязні, вояків ентузіястично вітали, переводили спільні вправи війська обох тих країн, здалека від воєнної смуги на прикордонні Нікараґуа. А у столиці Нікараґуа диктаторський президент Даніель Ортеґа, який ще день перед тим відгрожуючися, що ,,Будемо боронитися", — мерщій відкликав своє військо з Гондурасу і запропонував своїм противникам, партизанам, що їх Реґен назвав борцями за свободу, негайні мирні переговори. Зараз на першому засіданні Ортеґи з представниками ,,контрас" рішено проголосити 30-денне перемир'я і в цьому часі переговорювати про замирення. І Ортеґа не говорив уже про свої давніші, цілком для партизанів і для Америки, несприйнятливі пропозиції: щоби партизани склали зброю, включилися до державної сандіністської армії, а осінню наступного року відбудуться президентські вибори для демократизації режиму.

Президент Реґен згори знав, що висилає військо не для війни проти уряду сандіністів, а задля демонстрації, що Америка не толеруватиме комуністичної експансії на сусідні з Нікараґуа країни і Ортеґа добре це зрозумів. Зрозумів, що тим часом кинено тільки 3,200 вояків з парашутами і то далеко поза бойовим фронтом, але це було ,,мементо", що так само може перекинути 20,000 і більше знаменито вишколеного й узброєного війська і що тоді, у співпраці з місцевими борцями за свободу настане кінець його, Ортеґи, правління. Не розуміли цієї гри Реґена не тільки оці неграмотні ,,пісніки", які за гроші совєтської аґентури робили малі і смішні авантюри, але й не розумів лідер демократичної більшости в Палаті Репрезентантів Джеймс Райт, із крайнього лівого крила демократичних конґресменів, який раз-у-раз запитував державного секретаря Джорджа Шулца: ,,А чи Гондурас офіційно запросив президента Реґена прислати те військо?" Запит був недоречний, бо досить було повідомити у Вашінґтоні амбасадора Гондурасу про таке рішення американського Президента і ,,запрошення" прийшло б автоматично.

Коли Ортеґа відкликав своє військо з Гондурасу і розпочав переговорювати із збройною опозицією, місія цього американського війська була завершена і всі ці американські вояки були відкликані, є вже в Америці і на Великдень переведуть із своїми родинами. Показалося ще раз, що тільки рішучість у закордонній політиці може принести успіх, — Реґен доказав це також у поведінці супроти Совєтського Союзу. Коли б у квітні 1961 року у Білому Домі був Реґен а не Кеннеді, то не було б під боком Америки кубинського чиряка. Попередник Кеннеді Д.Д. Айзенгавер вишколив кубинських добровольців, озброїв і приготовив десант у так званій Свинячій затоці на Кубі. Але Джан Кеннеді послухав лівого ліберала Аверила Гарримана і не дав тому десантові летунської охорони і тому приготований Америкою десант скінчився катастрофою. Це був, поруч із Ялтинською конференцією у 1945 році клясичний приклад, яке зло приносить Америці і всьому вільному світові американський лібералізм. Але Джеймс Райт і його партійні однодумці в Конґресі цього не розуміють. І мабуть, не зрозуміють і не признають успіху Реґена з отим показом сили в Гондурасі, який настрашив Даніеля Ортеґу.

Іван Кедрин

РЕВЕЛЯЦІЇ ЙОСИФА ТЕРЕЛІ

Коли головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис на прийнятті в честь достойного гостя Йосифа Тереллі просив цього гостя сказати слово, Йосиф Тереля, який після повороту з ГУЛагу мав відвагу звернутися одвертим листом до Верховної Ради, щоби залеґалізувати Українську Католицьку Церкву, виявив у своїй 45-хвилинній промові прецікаві невідомі нам подробиці підсовєтської дійсности.

Найцікавішим було його твердження, не схоплене з повітря, а на підставі авторитетного знання і документів, що масові демонстрації у різних мусулманських ,,республіках" є насправді вислідом тамошнього діяння українських засланців. Відомо, що саме до далеких південносхідних країн СССР, як Казахстан, Узбекістан, Таджекістан, засилали большевики найвидатніших українських діячів під час Другої світової війни, коли ,,переможна" Червона армія прийшла ,,визволяти" українців і білорусів з-під польської неволі. Відомі навіть дати смерти і місце засилання деяких світочів українського народу, як Володимир Старосольський чи Дмитро Левицький. Але були з деякими засланими туди українськими діячами малі діти, були заслані й юнаки та дівчата. Вони там виросли, залишились, закоренились і стали сівачами антисовєтської ненависти серед тамошніх народів. Про ці демонстрації у різних мусулманських країнах пише вже совєтська преса після проголошення Горбачовим ,,гласности". Йосиф Тереля потвердив, що національна проблема стала найпершою турботою Кремля. ,,Усі дивляться на Україну", — сказав Тереля. Це підтримало висловлене недавно на сторінках ,,Свободи" переконання, що націоналістичний рух мусулманських народів, які завдяки свому величезному природному приростові можуть стати не меншою, а національною більшістю в СССР, — що той рух мусить знайти відгук і подібний підйом в Україні.

На запит автора цих рядків до Терелі, як глибоко зайшла русифікація в українську народну гущу і чому в Україні — головно у містах — не чути голосно української мови, Тереля заперечив таке твердження. Він заявив, що в Карпатській Україні та Галичині люди по містах і селах говорять здебільша по-українськи, а щодо східних українських земель, то покликався на рідну його дружини Умань та на сумежну з корінною Московщиною Воронізьку область, що й там по селах лунає мова українська. Признав, що вона засмічена русизмами, але існує разом із свідомістю свого українства.

Це добра вістка. Доброю вісткою було твердження Йосифа Терелі, що в ГУЛагах та різних в'язницях є заледве 10 відсотків українських опозиціоністів проти режиму, а величезну більшість становлять ці українські політичні в'язні, які одверто вимагають державницької волі. Це потвердило б наше переконання, що коли захитаються підвалини імперії і прийде новий історичний шанс для українського визвольного руху, то проводирями не будуть українські люди з діяспори, а ті, які вернуться з ГУЛаґів і в'язниць та ,,психушок", яких знають в Україні та які знають тамошню змінену психіку, і змінену політичну атмосферу.

Сам Йосиф Тереля дав себе пізнати своїми відвідинами в Українському Народному Союзі, як кольоритна постать. Людина середнього віку — 45 років, — надзвичайно меткий, відважний, який за короткий час своєї активної боротьби за релігійну свободу, зокрема та особливо за Українську Католицьку Церкву встиг бути й у Папи та зворушити його привезеними документами, — Йосиф Тереля щось більше, як політичний і релігійний оптиміст. Він ентузіяст та людина широкого світогляду, у словах і діях. Приємно було чути, як він говорив про існуючий в Україні єдиний протисовєтський фронт українських католиків, православних і баптистів. Там, під тиском московського большевизму, нема вже не тільки обласного поділу на галичан, наддніпрянців, волиняків чи полтавців — там психіка і вдача вирівнялась. І те саме — за словами Терелі — діється на віровизнаневому секторі: нема католиків, православних, євангеликів, є християни-українці.

Слухати такого промовця — це так, як спраґненому на пустелі пити цілющу воду. Він своїм ентузіязмом, водночас особистою скромністю і безпосередністю, своєю щирістю і тягою до гурту, насправді захоплює слухачів. Треба подякувати Йосифові Терелі за той його виступ і побажати йому успіхів у нав'язанні позитивних контактів з українською громадою на Заході.

Анна Білик

Українська Народна Рада Пряшівщини і комуністична влада Чехо-Словаччини

У восьмому номері української газети в Чехо-Словаччині ,,Нове життя" з 19-го лютого нинішнього року вміщена стаття Василя Капішовського п. з. ,,УНРП в лютневих подіях". Справа в тому, що в лютому минуло 40 років від захоплення влади в Чехо-Словаччині Комуністичною партією. Саме з цієї нагоди й появилась стаття професора Капішовського.

Українська Народна Рада Пряшівщини, або як її прийнято звати УНРП — виникла 19-го березня 1944 року. Спочатку це був Карпаторуський автономний союз національного визволення, метою якого було об'єднати антифашистські підпільні групи, які діяли серед української людности на Пряшівщині. Після звільнення Пряшівщини від німецьких військ 1-го березня 1945 року Українська Народна Рада Пряшівщини була офіційно проголошена на всенародному з'їзді делеґатів з українських сіл і міст. Василь Капішовський зазначає, що ,,УНРП як керівна організація українського населення, на своєму першому з'їзді встановила, що змістом її програми є об'єднання цього населення, спрямування своєї діяльності на підвищення його культурного, економічного і соціяльного рівня, зміцнення зв'язків між Радянським Союзом та українцями, які проживають в Чехо-Словаччині, особливо в галузі культури".

УНРП складалась з комуністів, членів Демократичної партії та безпартійних. Основна діяльність УНРП була спрямована на відбудову війною знищених сіл та на рішення соціяльно-економічних проблем в округах з українською людністю. Василь Капішовський звертає увагу особливо на те, що УНРП від самого початку орієнтувалась на комуністів. Коли 22-го лютого 1948 року комуністи у Празі захопили владу, то УНРП активно залучилась до організації мітинґів на підтримку комуністичного уряду. Демократична партія, яка входила до УНРП, видала 29-го лютого заяву, в якій було сказано, що ліквідується українсько-руська секція Демократичної партії і припиняється друкування газети ,,Демократичний голос". Отже, як зазначає автор статті, Українська Народна Рада Пряшівщини цілковито пішла по лінії Комуністичної партії. Правда, Капішовський чомусь на тому місці припинив далі говорити про долю УНРП. А дуже жаль, бо саме від ,,переможного" лютого починається поразка УНРП.

Уже рік після перемоги комуністів в Празі стали говорити про УНРП як зайвий орган для українців, 1950 року Українську Народну Раду Пряшівщини було ліквідовано. Таким чином українці Чехо-Словаччини залишились без політичної репрезентації, а тим самим і без всякої змоги впливати на рішення уряду стосовно зруйнованого війною краю, без змоги через своїх представників вимагати своїх національних прав, рівноправности мови і культури.

Замість УНРП комуністичний режим заснував у Пряшеві Культурний союз українських трудящих, завданням якого стало проводити в життя рішення партії в українських селах та містечках Пряшівщини. Завдяки перемозі комуністів у лютому 1944 року українська людність Пряшівщини втратила свій єдиний репрезентативний політичний орган Українську Народну Раду. Та про це Василь Капішовський промовчав, а дарма, бо як кажуть: Якщо ти сказав. 'А' то повинен сказати і 'Б', оскільки напівправда не краща від брехні.

Юрій Р. Рибак

ТЕЖ ПРАЦЯ МАЄ СВОЄ ,,АЛЕ"

Кожна успішна людина переходить через періоди свого життя, в яких присвячує велику кількість уваги, зусилля та енергії для праці. Багато керманичів працює довгими годинами, щоб осягнути успіх. А що це прибирає абнормальні розміри називають їх ,,п'яницями праці" (workalcoholics). І тут відрізняють два типи осіб: ті, що є нормальні і ті, що виявляють ненормальну згубну звичку (addiction). Особа, що пристрасно любить свою працю, знаходить насолоду в осягненні самовдоволення і тим оправдує довгі години праці в цілі осягнення наміченого пляну — є нормальною... Згубна звичка виринає тільки тоді, якщо людина не може позбутись збудження (,,excitement") праці, шукає за заспокоєнням свого внутрішнього гону без наглядного осягнення успіху, себто працює лише задля праці. Така людина не може прямо жити без праці. Це неначе б стан наркоманії!

Джордж А. Шаффер, один із провідників ,,американської індустрії, не бажає, щоби для нього працювали ,,п'яниці праці". Він не противиться відданій праці, однак вважає, що працівники повинні провадити збалянсоване життя, себто ,,життя на квадраті"... Що ж це таке?... Ось відповідь: Одна сторона квадрату представляє наше життя праці, друга — наше родинне життя, третя — наше духовне життя, а четверта наше громадське життя... у висліді ми здоровші, щасливіші та більш продуктивні.

У праці є завжди діло зі шефом. Буває і так, що він відходить, а тоді підчинений йому працівник реагує на це. Але як?... Ось один начальник використав факт, що позицію його шефа обнижено і виспівав йому прямо в очі про все зло, що він вчинив. Легше йому стало, бо впав камінь зі серця. Але не на довго, бо вкоротці шефа знова промовано, а у висліді він переніс правдомовного і невдоволеного начальника на гірше місце. Ось тут приклад на це, що не треба говорити неприємні речі шефові, коли його деґрадують, або коли він резиґнує. І це важне, бо у нинішніх постійних корпоративних, реорганізаційних змінах ніхто не знає, що принесе завтра, куди кине доля і кому його підчинять.

Але коли шеф відходить, то таки випадає щось сказати. Тут знову ж слід подумати над словами, які б його не вразили і які б він інакше зрозумів. Очевидно, що дозволено співчувати зі шефом, однак ніхто не знає чи може він з цього радий. Теж не добре підкреслювати промоцію шефа як щось надзвичайне, бо в дійсності це може бути для нього дуже твердим горіхом до згриження. При цій нагоді маленька заввага: якщо колишній шеф продовжує поводитись як шеф, тоді зовсім оправдане усвідомити його, що дуже тяжко мати двох шефів.

Ніщо на світі не вічне — теж і праця у тому самому підприємстві. У зв'язку з тим насувається питання: коли людина з роками фахового досвіду є готова до змін?... У багатьох випадках покращати позицію і заробіток звичайно вдається тільки при переході до іншої фірми.

Нині з причини постійних злук та купна і продажі підприємств, головно у ділянці адміністрації і управління, настала така ситуація, що працівників звільняють без ніякої особистої причини. У кожному разі чи працівника звільняють чи він сам заміряє змінити працю головним моментом дальшого успіху є таки його вік.

У загальному посередники праці вважають, що немає якоїсь формули, яка б подавала вік, у котрому добре стати кандидатом на нову позицію. Все ж таки на драбині років аплıканта праці є щаблі, що їх тяжко переступити. Ось візьмімо наприклад вік коло 45 років. Аплікант ще не зумів повністю осягнути солідного досвіду в управлінні, що вимагає нова праця. До цього всього він має матеріяльні зобов'язання супроти родини і вони не дозволяють йому прийняти позицію нижчу ніж досі.

Коли ж взяти вік 55 років, то тут ще складніше, бо заробіткові вимоги є часто зависокі і людина себе автоматично виеліміновує з ринку праці. Заковика для 50-ти років начальника є та, що він у своєму плянуванні вирішив був не змінювати праці і бути вірним працедавцеві аж до часу пенсії. А нині він уже застарий, щоб хтось без надуми прийняв його до праці... Виглядає, що 30-ті роки віку є найкращими для змін. У тому віці людина зріла і готова до змін і остаточного оформлення своєї праці і мети у житті. На думку аналітиків праці, роки кандидата — це загальна напрямна на ринку праці, однак тут і там існують виїмки відносно індивідуальної інтерпретації фаховости людини і придатности в організації підприємства.

У зв'язку з постійними змінами дорадник праці Бен Ейрс дає вказівку, яка поминаючи характер анекдоти, має багато правди: уступаючий керманич передає своєму наслідникові три конверти: Перша має напис: ,,Відкрий у понеділок". Дві інші: ,,Відкрий після двох місяців" та ,,Відкрий після дев'яти місяців"... У понеділок, згідно з інструкцією, новий керманич відкриває першу конверту і читає: ,,За все гани мене"... По двох місяцях праці відкриває другу конверту: ,,Скажи їм, що все переорганізуєш"... Врешті по дев'ятьох місяцях відкриває третю конверту і читає пораду попередника: ,,А тепер приготуй усі три конверти"....

Емма Андієвська

Ця нетривалість, яку звуть «навіки»
Цей рух, якому нема ніде спокою,
Усі прив'язання розпадаються на лету.
Де ти життя? В цьому, що відходить?
Тут не тримається жодний міст,
Жодний порон, жодне поруччя.
Ріка пливе і не знає повороту —
Самі прощання, самі зміни і втрати.
І ти, стоявши на цьому піску,
Через тисячоліття скажеш:
Тут була людина?

(Із збірки поезій ,,Пісні без тексту")

Андрій Качор

,,ВЕСНА НАРОДІВ" І РОЛЯ НАШОЇ ЦЕРКВИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

II.

Головним помічником Митрополита М. Левицького був Григорій Яхимович, який закінчив теологічні студії у Відні із ступенем доктора св. богословія. У Львові спершу став професором релігії та педагогіки на філософічному факультеті, а потім ректором Львівської Духовної Семінарії, крилошанином митрополичої капітули, мав титул ,,ректор магніфікус" Львівського університету. Маючи три докторати австрійський цісар, не зважаючи, що Яхимович походив із селянської родини, за його наукові праці надав йому титул барона, а Папа Григорій XVI іменував його Єпископом-помічником Митрополита (1841-1848). Відтак, Г. Яхимович був єписком у Перемишлі (1846-1860), в роках 1860-1863 Львівським Митрополитом.

І саме з ініціятиви Єпископа Г. Яхимовича, за згодою Митрополита М. Левицького, на Святоюрській горі, ще напередодні ,,Весни народів", 19-го квітня 1848 року, зібралися українські патріоти, під проводом Єпископа Яхимовича і о. Михайла Куземського, крилошанина львівської капітули, щоб оформити свою окрему, від поляків незалежну політичну організацію. На цій нараді вирішено подати до австрійського цісаря осібну адресу (меморандум, або петицію), в якій говорили, що українці — це окремий нарід, автохтони в Галичині, які не мають нічого спільного з поляками і росіянами. А далі в тій адресі було прохання завести українську мову в народних і вищих школах, щоби закони видавано українською мовою, щоби державні урядовці на терені Галичини вивчили і вживали українську мову в урядуванні, щоб піднести освіту українського духовенства рідною мовою (а не польською, або німецькою, як це було досі), щоби воно не відставало від народу серед якого працює, зрівняння українського духовенства в правах і привілеях та титулах з римокатолицьким духовенством. Вкінці прохання, щоб українці мали доступ до всіх державних урядів.

Вимоги скромні, але дуже важливі на ті часи, майже ,,революційні". Відтак, на окремій нараді, 2-го травня 1848 року, в одній із консисторських заль святоюрських забудовань, засновано Головну Руську Раду, яку також названо Народною Руською Радою. На вступі нарад, молодий товариш Маркіяна Шашкевича, о. Микола Устіянович прочитав ,,Згадку за Маркіяна Шашкевича", а щойно після того о. Михайло Куземський поінформував зібраних про завдання новоствореної Ради. Реферат про політичне положення українців виголосив о. Іван Жуківський, парох церкви свв. Петра і Павла у Львові.

Головну Руську Раду у Львові, першу нашу політичну організацію в Західній Україні і в нашій новітній історії, очолив Єпископ Григорій Яхимович, як голова, його заступником був о. Михайло Куземський, пізніше останній український Єпископ у Холмі (1868-1871) і Іван Борисевич, з фаху правник.

Головна Руська Рада мала свої Окружні Ради по цілій Галичині. Таких Окружних Рад було 34, а провід у цих Радах був майже виключно в руках українського католицького духовенства, бо світської інтелігенції з високою освітою було тоді дуже мало.

Початки праці Головної Руської Ради

Одним із перших виявів практичної праці Головної Руської Ради було видання першого українського часопису, живою українською мовою. Був ним тижневик ,,Зоря Галицька". Редактором цього першого нашого тижневика був Антін Павенцький (1818-1889). Перше число появилося з датою 15-го травня 1848 року. У ньому була подана інформація про створення Головної Руської Ради, відозва до народу, в якій відмічено єдність галицьких українців з наддніпрянськими українцями і що український нарід є окремим народом, з окремою мовою і культурою від польського і російського народів.

Головна Руська Рада, зараз же на вступі своєї діяльности, поставила тверду вимогу до австрійського уряду поділу Галичини на дві окремі країни — польську і українську. Польську на заході зі столицею в Кракові і східню, українську, зі столицею у Львові. Обидві частини мали б мати свої сойми і свою адміністрацію. Українська частина мала мати зовнішній український характер, в урядах урядовою мовою мала б бути українська мова.

Цікавим з тих часів є факт, що в 1849 році, в часі мадярського повстання проти Австрії, Головна Руська Рада і закарпатські українці під проводом Адольфа Добрянського (1817-1901), визначного закарпатського політичного діяча, поставили дуже сміливе домагання, щоб з Галичини, Буковини і Закарпаття створити окрему українську автономну країну (тобто державу), з власним парляментом і власним урядом, у злуці з австрійським цісарством.

Головна Руська Рада, вже на початку своєї діяльности в 1848 році, подбала про український прапор, український герб і український гимн. Прапор схвалено блакитньо-жовтої барви, блакитня вгорі, жовта внизу. Гербом став жовтий стилізований лев на блакитньому полі, а національним гимном обрано вірш о. Івана Гушалевича ,,Мир вам браття, всім приносим" і цей гимн галицькі українці співали аж до часу поки не сприйнявся сучасний український національний гимн ,,Ще не вмерла Україна" — текст П. Чубинського, а музика М. Вербицького.

Голова Головної Руської Ради, Єпископ Г. Яхимович був також головою української парляментарної репрезентації у Відні. З ініціятиви цієї ж Ради відбувся також Перший З'їзд, або Собор Українських Учених у Львові, в днях 19-го до 26-го жовтня 1848 року, а відбувся він в приміщенні української католицької семінарії.

У тому ж часі відкрито у Львівському університеті катедру української мови і літератури, а професором цієї катедри призначено о. Якова Головацького, що до того часу був сільським священиком.

Українізація шкільництва в Галичині була одною з найважніших ділянок праці, що її висунула перед австрійським урядом Головна Руська Рада, а що дуже активно оспорювали поляки та їх Ґлувна Рада Народова. Багато інших праць перевела, або започаткувала Головна Руська Рада, але це вже тема для окремої студії.

Коротко кажучи, Головна Руська Рада протягом свого трилітнього існування, бо в 1851 році її розв'язано (Австрія повенулася до абсолютизму — прим. А.К.), виконала велику національно-політичну працю під проводом, майже виключно, українського католицького духовенства, про яку то працю, з приводу 1000-ліття нашого християнства не можна забути, але варто й треба дещо більше про неї написати, бо ,,Весна" нашого народу на західньоукраїнських землях в 1848 році була справді твором Української Католицької Церкви та її духовенства.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

падку треба боротися за кожний один крок. А що кроки в справі згаданої резолюції є правильними, то в цьому немає сумніву. Потім він коротко зупинився над листом, який недавно одержали провідники Сенату і Палати Репрезентантів від Совєтського Союзу з критикою саме цієї резолюції та із запевненнями, що в Україні існує релігійна свобода, й саме це останнє твердження переконало мене в тому, що оскарження проти Совєтського Союзу в цій резолюції є правдиві та базовані на конкретних фактах.

Після виступу конгресмена В. Ліпінского від Крайового Комітету Тисячоліття промовляла Надія Комарницька-МекКоннелл, яка виконує фукнцію зв'язкової між Урядом ЗСА і Крайовим Комітетом Тисячоліття. Вона подякувала сенаторові Д. ДеКонсіні і конгресменові В. Ліпінскому за внесення резолюцій, як і за їхню підтримку, а також за їхню присутність на відкритті цієї виставки українських писанок і ікон, зазначуючи при тому, що писанка є символом віри і відродження нового життя, тому виставку посвячується 50-ом мільйонам тих українців, яким нині заборонено святкувати Тисячоліття Християнства на їхній рідній землі. Н. Комарницька-МекКоннел і суддя Богдан Футей в імені української громади в Америці вручили обидвом законодавцям барвисті писанки.

Закриваючи пресову конференцію, голова Ділового комітету д-р Юрій Солтис представив присутніх членів Крайового Комітету, в першу чергу, його голову д-ра Юрія Старосольського, фінансового референта Уляну Дячук, і двох членів президії — Степана Процика та Євгена Стахова. Він поділився з присутніми дуже приємною новинкою, а саме: наспів лист від президента Роналда Регена з нагоди відкриття виставки. У листі Президент вітає українських американців в столиці ЗСА з цієї нагоди та підкреслює значіння і символіку писанки, зокрема в цьому ювілейному році. Він також, говорячи про нашу віру, за яку протягом століть терпіли наші предки в минулому, зазначає, що й сьогодні вірні християнським засадам нашої віри ті, які живуть під пануванням совєтської влади, виказують не меншу витривалість, як їхні прадіди. „Це Тисячоліття дає великі надії для всього людства в перемогу віри над матеріялізмом і тиранством".

Члени Крайового Комітету Тисячоліття і діти, які вітали конгресменів — Лариса Смит і В. Сульжинський.

Після закриття пресової конференції д-ром Ю. Солтисом, Н. Комарницька МекКоннелл запросила всіх залишитися на перекуску й на оглядини виставки. Питомою красою барвистости милувала глядачів ця виставка, на якій розміщено біля 700 різнорідних писанок з багатством краси мистецького вислову земель цілої України. Писанки зі своїх збірок спеціяльно на виставку випозичили: Борис Савин з Чикаго, Софійка Зєлик з Ню Йорку, Галя Бадуляк з Пенсильванії, Марта Тишинська з Ню Джерзі та Український Музей.

Під час гостини С. Зєлик показувала мистецтво писання писанок сенаторам і конгресменам, а деякі з них й самі відважувались спробувати свої мистецькі здібності. Кожний із сенаторів і конгресменів вибирав для себе особисто одну писанку, які з нагоди цієї виставки та святкувань Тисячоліття Християнства в Україні українською громадою в ЗСА, Крайовий Комітет Тисячоліття вирішив передати їм від української громади.

Виставка ікон зорганізована відомим нашим мистцем-фільмарем Славком Новицьким, а фінансувала її фундація родини Чопівських.

Виставка складалася з світлин українських ікон від XI до XX століть. Юрій Чопівський, мол., предсідник згаданої фундації, докладно з'ясував ціль виставки, заявляючи, що „ця виставка є одною з найкращих нагод показати історію і красу ікон якнайбільшій кількості глядачів в Америці". Він сказав, що виставка ця буде пересувною по всій Америці протягом цього ювілейного року.

Під час гостини оглянули та вибрали для себе пам'ятний подарунок Тисячоліття такі сенатори: Тед Кокран (Р.-Місс.), Вілліям Коген (Р.-Мейн), ДеКонсіні (Д.- Аріз.), Марк Гетфілд (Р.-Оре.), Ґордон Гамфрі (Р.-Н.Г.), Роберт Кестен (Р.-Виск.), Ненсі Кессебавм (Р.-Кан), Деніел Інує (Д.-Гаваї), Стівен Симмис (Р.—Айдаго), Малколм Валлоп (Р.-Вайо), Джон Вернер (Р.-Вірдж.), Ловелл Вайкер (Р.-Конн.), Тімоті Вірт (Д.-Коло).

На гостині були присутні також члени Палати Репрезентантів: Том Бевіл (Д.—Ала), Вілліям Брумфілд (Р.-Мич.), Джек Девис (Р.-Ілл.), Стені Гоєр (Д.-Мд.), В. Ліпінскі (Д.-Ілл.), Джозеф Скін (Р.-Ню Мехіко), Луїс Слейтер (Д.-Н. Й.), Френк Вулф (Р.—Вірдж.), Томас Петрі (Р.-Виск.), і Менуел Люган (Р.-Ню Мехіко).

Оглядало виставку велике число людей, на обличчях яких можна було бачити захоплення, подив досі небаченої краси. Підтвердженням цього були численні запитання, похвали і зосереджена увага до всіх пояснень, що їх вони знаходили у відповідних брошурках та в естетично виданому кольоровому каталозі з поясненнями кожної ікони на виставці.

Без перебільшення можна ствердити, що цей задум Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні увінчався успіхом.

Писанкарка С. Зєлик, сен. С. Симс і Н. Комарницька-МекКоннелл.

Частина виставки в ротонді.

Частина виставлених українських ікон.

М. Руденко...

(Закінчення зі стор. 1)

діяльності ЗП визначити за лінією УГГ на батьківщині. Вбачати основне завдання ЗП УГГ в популяризації документів і повідомлень УГГ, в ознайомленні з ними західньої громадськости і урядів країн, що підписали Гельсінкські угоди;

- У зв'язку зі смертю керівника ЗП УГГ ген. П.Г. Григоренка, головою представництва вважати ініціятора гельсінґського руху в Україні і довгорічного керівника УГГ М.Д Руденка, який нещодавно приїхав на Захід;
- Заступниками голови вважати Л. Плюща і Н. Світличну. Разом з М. Руденком вони творять Організаційний комітет ЗП УГГ, що має координувати діяльність представництва і здійснювати зв'язок з УГГ на батьківщині.

Склад членів і прихильників ЗП УГГ буде оголошено згодом.

ЗП УГГ просить українську громаду підтримувати його діяльність.

ПЕНТАҐОН НАКАЗАВ тимчасово припинити висилку протилетунських ракет „Стінґер" для антикомуністичних повстанців муджагедінів в Афганістані, які, на думку багатьох військових спостерігачів, причинились до перелому війни в тій країні і стали одним із факторів зміни політики Москви і рішення вивести з Афганістану усі свої війська та передати владу в руки тамошнього комуністичного уряду з надією, що з допомогою СССР, ЗСА і Пакістану, а також інших країн, в майбутньому там створиться коаліційний уряд з усіх діючих політичних партій і груп. ЗСА продовжують висилати допомогу муджагедінам через Пакістан, яка включає також різнородну зброю, включно з тяжкими автоматичними мінометами еспанського виробу, крім „Стінґерів". Очевидно, муджагедіни не є задоволені рішеннями Пентагону. Вони заперечують також поголоски, що партизани передали кільканадцять „Стінґерів" іранським екстремістам.

ЛІВІЙСЬКИЙ ДИКТАТОР полковник Муаммар Каддафі шукає замирення з Єгиптом, — кажуть політичні спостерігачі і кореспонденти. Він наказав відтягнути з прикордонної полоси усі військові частини і склав нечувану досі примирливу заяву, що він особисто ніколи не вживатиме військову силу проти Єгипту і теперішнього його президента Госні Мубарака. Перед тим обидві країни, демонструючи добру волю, висловили бажання наладнати між собою приязні відносини. Каддафі підкреслив, що не бажає зі сторони Єгипту жадної рекомпенсати, а навіть запропонував, щоб Єгипет прислав своїх спостерігачів, які слідкували б за процесом відтягнення лівійського війська.

Праця 47-го Відділу СУА в Рочестері

Членки 47-го Відділу СУА на загальних Зборах. Зліва: Татіяна Шутер — нововибрана голова, Ірина Руснак — уступаюча голова, Марія Крамарчук — предсідниця зборів, Дарія Ганушевська — заступниця голови Окружної управи, Анна Капітан і Анастазія Смеречинська — почесні членки, Ірина Михайлюк — колишня секретарка Окружної управи.

Загальними зборами, що відбулися 3-го січня ц.р. 47-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки завершив 35-річчя невтомної, продуктивної праці. Голова Ірина Руснак відкрила збори і привітала присутніх членок і представницю Окружної Управи Північного Ню Йорку заступницю голови Дарію Ганушевську, яка очолює рівночасно 120-ий Відділ СУА. До президії попросила почесних членок Анну Капітан та мгр Анастазію Смеречинську — першу голову Відділу. Предсідницею загальних зборів вибрано Марію Крамарчук, секретаркою Анну Чорнобіль.

На кожних сходинах, завдяки культосвітній референтці Ростиславі Стеців, відчитувано доповіді на теми, які відповідали подіям історичним чи в пошану наших славних письменників. Вона також виготовила 4 таблиці з поясненнями українською і англійською мовами — у зв'язку з річницею проголошення самостійности. Ці світлини (головного уряду, головного військового штабу, українських дипломатів та голів держав, які признали Українську Народну Республіку) на таблицях розміром 30x20 інчів приміщені тепер в осередку Української Спадщини, яку заснували і займають в ній відповідальні пости членки 47-го Відділу.

Найбільшою імпрезою року було відзначення 35-ліття Відділу у березні 1987 року. Без особистих запрошень громада своєю чисельною участю надала ювілеєви особливої поваги, а нашому Відділови доказ признання за працю, яка була замітна не тільки на терені Відділу, але й цілої рочестерської громадськости. Надання почесного членства двом колишнім головам і грамот двом відданим і заслуженим членкам підкреслили факт, що вміємо оцінити працю наших членок. Чепурна зовнішнім виглядом і глибока змістом 4-сторінкова „одноднівка", яку опрацювала голова Відділу, пригадала громаді про нашу довголітню працю і задокументувала працю 35 років.

Найкращою нагородою одначе було признання 47-му Відділові СУА першого місця поміж усіми Відділами. І це вже вдруге (перший раз в 1984 р. на XX Конвенції в Ню Йорку і на XXI Конвенції у Клівленді, Огайо, в травні 1987 р.). Це заслуга, в першу чергу голови Відділу Ірини Руснак і усіх членок управи та Відділу, які в гармонійній співпраці послідовно і безнастанно діяли для добра нашої організації. Громадське наставлення наших членок помітне всюди: на імпрезах, в усіх починах громадського чи церковного життя, без огляду на релігійні чи політичні переконання. Відділ тісно співпрацює з Комітетом Оборони Людських Прав та позитивно ставиться до всіх директив з Головної управи. Референтка мистецтва і музею Іванна Мартинець дбала про виставки на фестивалях: відбулася виставка народної ноші з різних околиць України при допомозі членок Марії Вергун, Марії Лозинської, Ірини Михайлюк та інших. Експонати випозичені від членок. Відбулася теж виставка зразків вишивок і показ вишивання, яку організували Анастазія Смеречинська і Мирослава Приймак. З нагоди святкувань 1000-ліття Хрищення України в приміщенні церкви св. Йосафата членки Марія Вергун, Марія Лозинська і Христина Ковч улаштували виставку чудотворних ікон Божої Матері. Центром уваги і подиву була і буде протягом 1988 року побільшена і освітлена мистецька картина Андрусіва „Хрищення України" розмірами 4x6 стіп, що висить над входом до церкви. Іванна Мартинець богато уваги присвячує Українському Музеєві. Відділ є членом і меценатом Українського Музею. 33 членки є членами УМ. У зв'язку з відзначенням 10-ліття УМ, Відділ перевів збірку між членками і громадянством, зібравши понад 10,000 дол. в часі Дня Українського Музею, що відбувся заходом усіх Відділів Окружної управи Північного Ню Йорку 13-го вересня минулого року. Наш Відділ немало причинився до успіху імпрези під кожним оглядом. Господарські референтки підготовили смачний обід, інші членки улаштували виставку мистецьких експонатів з колекції родини Пилишенків, які призначили її в цілості для Українського Музею. Референтка дбає теж, щоб членки дарували до крамнички Музею мистецькі предмети власного виконання. Завдяки референтці мистецтва УМ дістав від д-ра Юліяна Залізняка в дарунку 250 книжок „Емалія М. Дольницької". Іванна Мартинець входить до складу мистецької комісії місцевого Комітету ювілейних святкувань 1000-ліття. Тетяна Шутер і Віра Мотика, референтки суспільної опіки, дбали про потребуючих поза океаном і в південній Америці, висилаючи пачки до Польщі і Бразилії (разом 17), а членки безпосередньо вислали і оплатили 15 пачок. Завдяки запопадливости і співпраці мґра Романа Чорнобіля переведена членками збірка на медичну допомогу дітям у Бразилії принесла 5,807 дол. Відділ опікується двома „бабусями" і двома садочками в Европі, висилає журнал „Наше Життя". Анна Чорнобіль — референтка стипендій подбала про 16 спонзорів для стипендій на суму 3,660 дол. Відділ є також спонзором.

Марія Лещишин — референтка зв'язку — мала постійний контакт між управою і членками, повідомляючи про засідання управи і про ширші сходини Відділу телефонічно. Вона також репрезентувала Відділ на громадських засіданнях, як того вимагала потреба. Запопадливі господарські референтки Галина Несторович, Марія Сипняк і Катерина Щур дбають про підсилення каси Відділу передсвяточними базарами печива. За зібрані гроші призначують пожертви на цілі Відділу. При Відділі діє гурток книголюбів, а на терені Рочестеру існує об'єднана суспільна опіка та осередок Української Спадщини, які очолюють і працюють на їхньому терені членки 47-го Відділу. Потім звітувала голова Ірина Руснак, доповнюючи попередні звіти та підкреслюючи деякі важніші аспекти праці. Наприкінці вона звернулася до присутніх з пращальним словом, відходячи з посту голови Відділу. Голова Контрольної комісії Ірина Шміґель заявила, що діловодство Відділу, праця фінансової референтки, та усіх членів Управи була зразкова і без застереження. Висловлюючи признання за працю голові та усім членам управи, запропонувала уділення абсолюторії, яке присутні одноголосно потвердили. Листу Номінаційної комісії на нову Управу присутні прийняли без змін, одноголосно. Управу на діловий рік 1988 очолила Татіяна Шутер.

Представниця Окружної управи Дарія Ганушевська зложила ґратуляції та вислови подиву і признання за стільки проробленої праці протягом одного року. Нововибрана голова обіцяла надалі провадити працю Відділу по її змозі, для досягнення успіхів та задоволення усіх членок. При каві і солодкому продовжувалася товариська гутірка союзянок.

М.С.К.

УНСоюз...

(Закінчення зі стор. 1)

Виявилось, що з уваги на демографічні умовини, мобільність і розпорошення членства УНСоюзу, найбільш догідним тереном для братської діяльности є Округи УНСоюзу, хоч існує багато Відділів, які теж повинні проводити систематично братську діяльність, у формах, які відповідають даним громадам.

На закінчення цієї стимулюючої дискусії, на пропозицію д-ра М. Куропася, учасники погодились оформити певні ідеї і пропозиції на письмі і розглянути їх на чергових нарадах Екзекутиви 14-го травня, щоб на річних нарадах Головного Уряду на початку червня на Союзівці їх можна було передискутувати і евентуально прийняти.

Відтак розглянено приготований Канадським Представництвом проєкт правильника, що його зреферував мгр І. Геврик. Щоб уникнути можливих конфліктів у кінцевому оформленні Канадського Представництва Екзекутива рішила передати цей проєкт до перегляду адвокатові, який узгідніть його зі законами Ню Джерзі, Канади і статутом УНСоюзу, та остаточно оформить.

На пропозицію д-ра Куропася Екзекутива рішила підтримати заходи продовження праці Конґресової комісії голоду ще на один рік з метою не тільки закінчити її працю, але розповсюдити її звіти та рекомендації по школах, бібліотеках, університетах, дослідних установах тощо.

Інформуючи про виплату дивіденди, У. Дячук сказала, що члени матимуть в 1989 році три можливі альтернативи: одержувати дивідендові чеки як досі, акумулювати дивіденду із відсотками, що підлягає федеральному оподаткуванню, або вкладати їх на конто збільшеної суми забезпечення.

Вичерпавши цей дещо відмінний від стандартних порядок нарад, д-р І. Флис закрив наради біля 4-ої год. по полудні.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

значення Окрузі Вунсакет за виконання організаційної квоти на 95 відсотків і особливо подякував Л. Гардінкові за особисте зорганізування 15-ох нових членів. При тій нагоді доповідач подав досягнення інших організаторів і підкреслив корисну працю усіх членів Управи.

Головний предсідник згадав, що в 1987 році зорганізовано 1,362 члени, забезпечених на суму 8,636,000 долярів; майно УНСозюу зросло вміжчасі до 60,582,229 дол., виказуючи приріст на 3,200,000 долярів. Отримано також 3,114,000 дол за винайм приміщень в Українській Будівлі; виплачено 540,000 долярів відсотків членам УНС за боргові зобов'язання, вияснюючи присутнім докладно усі справи пов'язані з Українською Будівлею в Джерзі Ситі.

З коротким словом виступив також головний радний УНС А. Худолій, який говорив про братську діяльність відділів Округи, а зокрема поїздку членів до Торонто в Канаді і до Ню Йорку в українську дільницю. Він подякував подружжю Сарахманів, які співпрацювали з Округою у цій ділянці. А. Худолій закликав усіх членів Округи УНС писати до своїх сенаторів і конґресменів у Вашінґтоні, заохочуючи їх підтримати резолюцію в Палаті Репрезентантів і Сенаті в користь урядового визнання діяльности в СССР Української Православної і Католицької Церков. Д. Сарахман хотів почути від координатора братської діяльности дещо про наради конґресу в Новій Англії, у якому він брав участь.

Після формального закриття зборів, розмови ще продовжувались при перекусці, якою гостила Управа Округи гостей і присутніх членів.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

СОФІЯ ДЕСАК, член УНС Відд. 293-го в Брукліні, Н.Й., померла 11-го вересня 1987 р. на 87-му році життя. Нар. 1-го березня 1900 року в селі Ґостиниє, Україна. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку дочок Ірену Федишин і Галину Майстренко. Похорон відбувся 15-го вересня 1987 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Форостина, секр.

КЕТЛІН М. ГУРТА, член УНС Відд. 476-го ім. св. Михаїла в Гадсоні, Н.Й., померла 15-го лютого 1988 року на 32-му році життя. Нар. 27-го липня 1956 року в Гадсоні, Н.Й. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку батьків Івана і Теклю і братів Давида, Едварда і Миколая. Похорон відбувся 18-го лютого 1988 року на цвинтарі Сідар Парк в Гадсоні, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ПВЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 191-го ім. Св. Миколая в Трої, Н.Й., помер 26-го січня 1988 року на 81-му році життя. Нар. 1906 року в Кінґстоні, Па. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину, три доньки і сина. Похорон відбувся на цвинтарі у Вотервліт, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

Вступайте в члени Українського народного Союзу